

Konoplan

induplati glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXVIII.

ST. 8, AVGUST 1979

Kako smo delali v I. polletju

Poročilo o poslovanju v določenem obračunskem obdobju je poleg zakonske obveznosti tudi sredstvo, s katerim se lahko vsestransko seznanimo o pogojih in uspehih poslovanja. Kadar govorimo o rezultatih poslovanja doseženih v nekem določenem obdobju je nujno, da te rezultate merimo — primerjamo z rezultati doseženimi v predhodnem obdobju in načrtovano velikostjo, ker le na ta način lahko ugotovimo ali so doseženi rezultati dobri ali slabi.

TOZD Proizvodnja

Količinska proizvodnja v primerjavi s planom v celoti ni bila dosežena. V predilnici je bila proizvodnja nižja za 6%, v sukalnici za 7%, v tkalnici merjena v 000 votkih za 4% in v oplemenitilnici merjena v tm za 16%. V primerjavi s preteklim obdobjem pa je bila proizvodnja presežena v predilnici za 11% in v sukalnici za 13%, medtem ko je bila v tkalnici merjena v 000 votkih za 1% nižja, v oplemenitilnici merjena v tm pa za 11%. Nedoseganje količinske proizvodnje je predvsem posledica pomanjkanja materiala in delovne sile.

Vrednost zalog materiala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov je na koncu obravnavanega obdobja za 1% večja od vrednosti predvidene z normativi v letnem planu. Preseganje vrednosti zalog v primerjavi z normativi ugotavljamo pri zalogah pomožnega materiala, kjer je ta vrednost za 13% večja, in pri zalogah gotovih izdelkov — tkanine, kjer je vrednost zalog za 19% večja. Kljub splošnemu povečanju cen v mesecu maju so bile dejanske cene materiala v obravnavanem obdobju v povprečju še vedno za 6% nižje od predvidenih v letnem planu.

Pri prodaji gotovih izdelkov je bilo v obravnavanem obdobju doseženo le 80% načrtovane vrednosti. Najslabši rezultat je bil dosežen pri prodaji na zunanjem trgu, kjer je dosežena prodaja le v višini 60%, na domačem trgu je pri prodaji tkanin dosežena prodaja v višini 72%, najboljši rezultat pa je dosežen pri prodaji skupnega proizvoda (konfekcijskih izdelkov), kjer je prodaja za 52% večja od načrtovane. V zvezi s prodajo pa je potrebno pripomniti, da smo v skladu s sporazumom o določanju najvišjega nivoja cen tekstilnih iz-

delkov v mesecu maju povečali tudi cene naših izdelkov, in sicer v povprečju za 9%.

Celotni prihodek ugotovljen po plačani realizaciji je v primerjavi s planom dosežen le 74%, ker je približno 6% fakturirane realizacije ostalo neplačane. Materialni stroški so v obravnavanem obdobju znatno nižji od načrtovanih, saj so doseženi le v višini 63%, tako da je dohodek v primerjavi z načrtovanim dosežen 93%. Na nižje materialne stroške je vplivalo predvsem naslednje:

- zaloge materiala po starih cenah na začetku leta,
- nižje dejanske cene od predvidenih s planom (povečanje je nastopilo šele v maju),
- neizvršena vzdrževalna dela.

Dohodek je bil razdeljen na del za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb družbe, ki je bil v primerjavi s planom dosežen 88% in čisti dohodek, ki je bil dosežen v višini 97% planirane vrednosti. Del čistega dohodka za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev je bil v primerjavi s planom dosežen 98%, del za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela in rezerv pa 88%.

TOZD Konfekcija

Količinska proizvodnja merjena v Nh je bila v obravnavanem obdobju v primerjavi s planom za 6% večja. V zadnjih treh mesecih je konfekcija s podaljšanim delom in delom na dodatno solidarnostno soboto v celoti nadomestila znatno odstopanje od plana, ki je ob koncu prvega tromesečja znašalo še 12%. Tudi proizvodnja obračunana po maloprodajnih cenah je bila v obravnavanem obdobju presežena za 8%.

Vrednost zalog materiala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov je na koncu obravnavanega obdobja za 22% večja od vrednosti predvidene z normativi v letnem planu. Preseganje vrednosti zalog v primerjavi z normativi ugotavljamo pri zalogah materiala,

(Nadaljev. na 2. str.)

Trgovina Induplati v Jaršah

Kako smo delali v I. polletju

(Nadaljev. s 1. str.)

kjer je ta vrednost za 64% večja, medtem ko je vrednost nedovršene proizvodnje za 10% manjša, vrednost zalog gotovih izdelkov pa celo za 53%. Dejanske nabavne cene reprodukcijskega materiala so bile v obravnavanem obdobju v povprečju za 1% nižje od predvidenih v letnem planu.

Pri prodaji gotovih izdelkov je bila dosežena vrednost, ki za 20% presega načrtovano, kar je posledica večje proizvodnje, nizkih zalog gotovih izdelkov, delno pa tudi povečanja cen gotovih izdelkov v mesecu maju.

Celotni prihodek ugotovljen po plačani realizaciji je za 14% večji od predvidenega s planom, pri čemer je približno 6% fakturirane realizacije ostalo neplačane. Ker so materialni stroški preseženi za 15%, amortizacija obračunana po minimalnih stopnjah pa je za 1% nižja, je tudi dohodek v primerjavi s planom za 15% večji.

Dohodek je bil razdeljen na del za zadovoljevanje skupnih in sploš-

nih potreb družbe, ki je v primerjavi s planom za 4% večji in čisti dohodek, ki je presežen za 18%. Del čistega dohodka za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev je prav tako presežen za 18%, del za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela pa za 22%.

TOZD Maloprodaja

Celotni prihodek je v primerjavi s planom presežen za 14%. Zaradi večjih materialnih stroškov, ki so preseženi za 16%, pa je dohodek le 3% večji od predvidenega s planom.

Dohodek je bil razdeljen na del za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb družbe, ki je v primerjavi s planom za 15% večji in čisti dohodek, ki je na višini planiranega. Del čistega dohodka za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev je za 5% nižji od predvidenega s planom, del za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela in rezerv pa je za 2% presežen.

TOZD Restavracija

Celotni prihodek dosežen v obravnavanem obdobju je v primerjavi s planom za 7% nižji, dohodek pa za 3%. Dohodek je bil razdeljen na del za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb družbe, ki je v primerjavi s planom za 14% nižji in čisti dohodek, ki je presežen za 2%. Del čistega dohodka za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev je v primerjavi s planom za 9% nižji, del za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela in rezerv pa je za 113% presežen, kar pa v absolutnem znesku predstavlja le približno 13,5 milijona starih dinarjev.

Delovna skupnost skupnih služb

Stroški poslovanja delovne skupnosti so bili v primerjavi s planom za 2% manjši, v primerjavi s preteklim obdobjem pa so za 38% večji.

Jože Klešnik, ing.

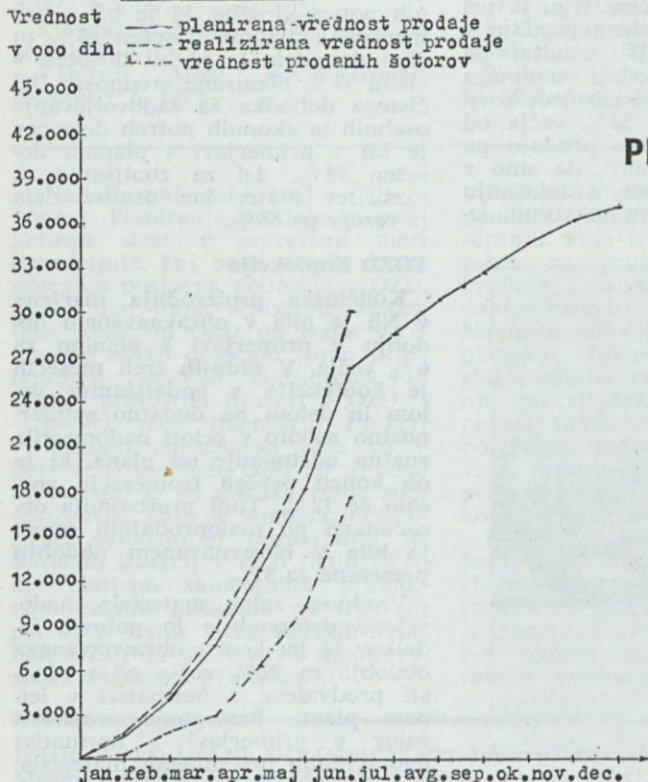
Rezultati poslovanja TOZD Maloprodaja

Kar precej časa je že minilo, odkar smo se zadnjič »oglasili« v KONOPLAN-u, zato je čas, da to storimo sedaj.

Obremenitve oziroma planske obveznosti so v I. polletju v našem TOZD-u tako velike, da nam praktično ne preostane nič časa za do-

datna dela. Glede na sezonsko prodajo naših šotorov, ki so v letno planirani vrednosti prodaje zastopani kar s 50%, prodajajo pa se v glavnem v I. polletju oz. bolj točno v II. kvartalu, je delo v naših prodajalnah zelo otežkočeno. Predvsem v prodajalni Jarše lahko rečemo, da to ni več normalno delo ker se od prodajalcev in ostalih zaposlenih zahtevajo nadpovprečni napor. Ze tako težak položaj pa še otežkoča nesortirana dobava šotorov po posameznih mesecih oz. planske kasnitve rokov izdelave. Delo v posameznih mesecih je iz navedenih razlogov še toliko težje. Posebno težko je bilo v juniju, saj je tudi promet v tem mesecu v prodajalni Jarše dosežen v vrednosti ene milijarde starih din. Za boljšo primerjavo naj navedem samo podatek, da ima pro-

Prodajalna Jarše

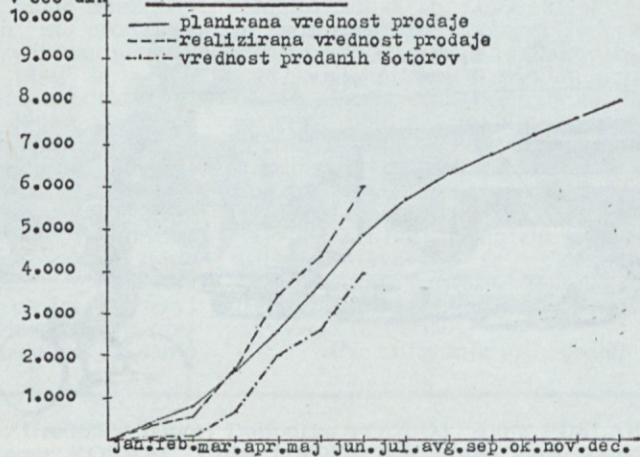

KUPUJTE

V NAŠI

PRODAJALNI!

Prodajalna Beograd

dajalna v centru Ljubljane s praktično enako kvadraturu prodajnega prostora in približno enakim asortimanom prodajnih artiklov in tudi približno enakim številom zaposlenih malo večji letni plan, kot je bila v prodajalni Jarše prodaja v enem mesecu.

Navajam diagrame realizacije po posameznih mesecih (na 2. str.).

V I. polletju je za prodajalno Jarše planirana 69% vrednost letnega plana, ki je bila presežena za 14,75%. V prodajalni Beograd je bila v I. polletju prav tako planirana 61% vrednost letnega plana, ki pa je bila presežena za 24,6%. Iz danih podatkov lahko vidimo, da je plan realno postavljen, saj gre preseganje plana v glavnem na račun povečanih cen. Prav tako pa je iz podatkov tudi razvidno, da je v prodajalni Jarše že dosežena maksimalna količinska prodaja in da bo le-ta lahko večja le takrat, ko bomo razširili prodajni prostor. V prodajalni Beograd pa je večje preseganje plana posledica večje prodaje šotorov takoj po potresu v Črni gori, ko so razna podjetja kupovala šotore kot pomoč prizadetim.

Iz diagramov je razvidno, da vpliva na »nihanje« prodaje po posameznih mesecih različna količina

prodaje šotorov, da pa je prodaja ostalih proizvodov po mesecih približno enaka in to v obeh prodajalnah. Seveda je višina prodaje po prodajalnah neprimerljiva, saj doseže prodajalna v Beogradu petino vrednosti prodaje v Jaršah. Drugače tudi nismo pričakovali saj takšne višine prodaje kot jo dosegamo v Jaršah verjetno ne bomo dosegli nikjer drugje. Kljub temu pa lahko ocenimo poslovanje naše nove prodajalne v Beogradu kot dobro kar je razvidno tudi iz podatka, da je bila dobava po nabavi vrednosti za našo prodajalno kar za 34% večja, kot je bila vrednost nabave naših izdelkov v I. polletju pri največjem grosistu v Beogradu. Iz tega podatka je razvidno, da je že takoj na začetku poslovanja prodajalna za našo DO postala za to področje največji kupec, pri tem pa se zaradi tega tudi prodaja naših izdelkov pri ostalih kupcih ni znižala, ampak je glede na lansko leto ostala na približno enaki višini. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da se v naših prodajalnah forsirano prodajajo manjši komadi zaves, ki jih imamo veliko, ki pa jih ostali trgovci čedalje bolj odklanjajo.

Pričakujemo, da bodo rezultati v naslednjih letih še veliko boljši,

saj se prodajalna v Beogradu še sploh ni dobro uvedla, večina ljudi namreč sploh ne ve, da imamo prodajalno v Beogradu. V II. polletju smo tudi v tej prodajalni uvedli šivanje zaves za kupce in upamo, glede na izkušnje v Jaršah, da bo tudi to vplivalo na povečano prodajo.

Iz tega je razvidno, da je bila odločitev, da razvijamo svojo lastno maloprodajo pravilna. Vendar moramo poudariti, da je planirani pa tudi doseženi ostanek dohodka premajhen, da bi lahko sami pokrivali vse nove investicije oziroma se bomo v tem primeru zelo počasi širili. Cene hitro naraščajo in nam ta ostanek ne pokriva niti povečane vrednosti zalog. Mislim, da mi ni treba posebej poudarjati, kako pozitivna je za DO vsaka prodajalna. Dobro oziroma brez da bi posebej občutili večja tržna nihanja, poslušajo tiste DO, ki večino svojih proizvodov prodajajo v svoji lastni maloprodajni mreži. Vsekakor bo treba čimprej poiskati možnost in način za financiranje nakupa prodajaln v vseh večjih mestih v Jugoslaviji. Kateri pa so ta mesta, nam bo pokazal rezultat analize, ki je v teku.

**Vodja TOZD Maloprodaja
Fanika Zajec, ing.**

Ekonomske stanarine

Od 1. 7. do 31. 7. 1979 je bil v javni razpravi osnutek samoupravnega sporazuma o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Domžale.

V naši delovni organizaciji je o tem osnutku razpravljala delegacija za zbor združenega dela skupščine občine Domžale in nanj ni imela posebnih pripomb.

Sporazum bomo delavci TOZD in delovnih skupnosti, stanovalci v zborih stanovalcev in občinska skupščina sprejemali v mesecu septembru, potem, ko bo Samoupravna stanovanjska skupnost uskladila vse pripombe, menja in predloge, zbrane v času razprave.

In zakaj pravzaprav prehod na ekonomske stanarine?

Že dalj časa ugotavljamo, da dosedanji sistem pridobivanja stanovanj in urejanja pogojev bivanja ni dovolj učinkovit. Stanovanja in druge spremljajoče objekte sosesk (vrtci, šole, trgovine itd.) gradimo namreč počasi in drago, kar je prav gotovo tudi posledica premajhnega družbenega vpliva na načrtovanje gradnje, ceno in gospodarno uporabo namenskih sredstev. In prav zato, da bi pospešili uresničevanje družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, je potreben prehod na ekonomske stanarine. Ekonomska stanarina mora postati družbeno priznana cena za uporabo stanovanja, ki bo zagotovila sredstva za amortizacijo stanovanjskih hiš, sredstva za vzdrževanje in upravljanje sta-

novanj na podlagi programov itd.

Prehod na ekonomske stanarine bo potekal postopno. Na republiškem nivoju so sicer določena okvirna enotna izhodišča, ki pa dopuščajo, da vsaka občina način prehoda prilagodi tudi svojim razmeram.

Osnutek sporazuma za našo občino predlaga naslednja izhodišča in kriterije za prehod na ekonomske stanarine:

— ekonomska stanarina bo določena na podlagi potrebnih sredstev za amortizacijo, vzdrževanje in upravljanje ter na podlagi revalorizirane vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj na dan 31. 12. 78.,

— ekonomska stanarina v občini Domžale bo uveljavljena najkasneje do leta 1985,

— dogovorjeni višini stanarine bo vsako leto priračunano tudi potrebno povečanje zaradi nove vrednosti stanovanja ter zaradi višjih cen vzdrževalnih del in stroškov upravljanja,

— za porabo stanarine bo pripravljen srednjeročni program vzdrževanja stanovanjskih hiš in stanovanj,

— nosilci planiranja bodo skrbeli za izvajanje sprejetih planov na področju gospodarjenja s stanovanjskim skladom, dejavniki v občini pa bodo pospeševali razvoj obrtnih in drugih dejavnosti, ki so potrebne za gospodarjenje s stanovanjskim skladom,

— v letih prehoda na ekonomske stanarine bo povečanje stana-

rin uveljavljeno vsako leto v mesecu juniju,

— v okviru medobčinskega dogovarjanja bodo poenostavljeni kriteriji za določitev ekonomske stanarine za stanovanja enake velikosti in kvalitete.

Ekonomske stanarine bomo dosegli torej v letu 1985, in sicer, tako je pokazal izračun, z letnim poviševanjem stanarin za 24%.

Denar od ekonomskih stanarin pa bo uporabljen:

— za minimalno amortizacijo, ki mora znašati vsaj 1% realne vrednosti stanovanj; amortizacijo bo mogoče porabiti za gradnjo ali nakup nadomestnih stanovanj in za prenovitev že dotrajanih ali že amortiziranih stanovanj;

— za srednjeročni program vzdrževanja, ki so ga stanovalci sprejeli in ovrednotili;

— za kritje funkcionalnih stroškov stanovanj in hiš v družbeni lastnini (zavarovalne premije, članarine in prispevki, obresti storitve SDK itd.);

— za upravljanje s stanovanjskimi hišami in stanovanji ter za vsa tehničnoadministrativna in druga dela v hišnih svetih, zborih stanovalcev in stanovanjski skupnosti.

S prehodom na ekonomske stanarine se bo dograjeval tudi sistem solidarnosti, tako da bodo tisti, ki stanarine ne bodo zmogli plačevati in bodo seveda izpolnjevali določene kriterije, prejeli subvencijo.

Upajmo, da se bodo s prehodom na ekonomske stanarine res uresničila naša pričakovanja.

B. Kurzweil

TKALNICA

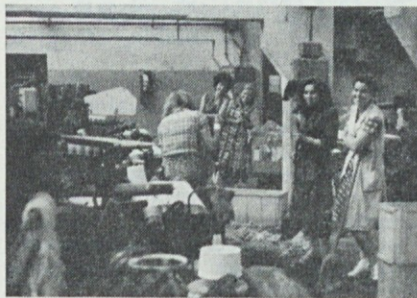
Kolektivni dopusti

V mesecu juliju smo v tkalnici imeli letni dopust. Večina delavk in delavcev je uživala na tak ali drugačen način letni oddih. Manjša skupina delavk pa je med dopustom delala. To so nove sodelavke in jim redni letni dopust še ne pripada. Skupina delavcev je očistila stropne nosilce in luči, tako so pripravili delo za skupino delavk, katerih naloga je bila očistiti tkalnico. Pod vodstvom enega mojstra so delo zadovoljivo opravile. V času kolektivnega dopusta je delala tudi skupina mojstrov pod vodstvom nadmojstra. Izvajali so večja remontna dela na tkalskih strojih, katera so zaradi svoje obsežnosti in porabljenega časa ter vsled pomanjkanja mojstrskega kadra neizvedljiva med rednim obratovanjem.

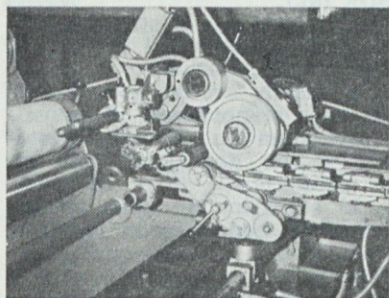
V tem mesecu je bilo še vedno čutiti pomanjkanje preje, katero dobavlja predilnica Litija z zamudo.

Navedel bi še, da je še vedno prisotno kronično pomanjkanje delovne sile od tkalk, delavcev do tkalskih mojstrov in pomočnikov. Z izboljšanjem teh pomanjkljivosti bi izboljšali tudi količinski in kakovostni obseg proizvodnje.

Janez Kotnik

Novinke niso imele dopusta

Vhod blaga v sušilno razpenjalni stroj

Prevelika naglica pri čiščenju tkalnice je terjala novo delo — čiščenje zamazanega blaga in osnov ter stavev

Še en posnetek o breznačrtnem delu pri čiščenju prostorov v tkalnici

VZDRŽEVANJE

Remontna dela med kolektivnim dopustom

Marsikdo se je med tem kolektivnim dopustom vprašal, kaj je to remont? Beseda pove, da je treba nekaj — obnoviti — popraviti. Ta obnova (in popravila) so med letošnjim kolektivnim dopustom zavzela širok razmah. Delale so bile skupine tujih in domačih izvajalcev. Od domačih so sodelovali mojstri, podmojstri in ostali delavci, ki so čistili in podmazovali stroje. Vzdrževalcem pa je teklo tekmovanje s časom in predvidenim delom od kotlarne do zadnje hale s širinsko razpenjalnim strojem.

Delo smo vodili v tele osnovne smeri naše dejavnosti:

— Obnovo in popravilo parne instalacije, kjer je bilo potrebno zamenjati parne vode, na katerih smo opazili tanke stene materiala. Tesnili smo parne in vodne ventile in jih tudi veliko zamenjali; menjali tesnila na strojih, zračnih napravah povsod tam, kjer smo že predhodno menili, da so možnosti pogostejših okvar. Tako je bilo videti te dni naše fante umazane, ko so rili po kanalih, se plazili pod stroji ali se vzpenjali po lestvah.

— Drugo večje delo je bila obnova parnega kotla in ostalih naprav v kotlarni, kot menjava verige, verižnikov in korcev na elevatorju za premog, obnova odstranjevalca za leš ter še in še, pri katerih je bilo delo izredno težko. Kdor je videl razkopani kotel, je moral biti velik optimist, da bi lahko verjel, da bo 30. 7. 1979, ob 6. uri zjutraj para. Vendar se je poskusno kurjenje z drvmi začelo že v soboto.

— Tretje večje delo je opravila el. delavnica v sodelovanju z zunanjimi izvajalci. Tudi ta optimistična napoved se je realizirala. Namazani so elektromotorji v tkalnici in vsi ostali, ki obratujejo v trizmenskem turnusu. Opravljeni so bili novi energetske priključki na kabske vodnike v novi trafo postaji. Obnovljene so bile svetilne instalacije.

Obratni električarji so opravili tisto nevidno množino del na električnih aparatih, brez katerih ni mogoče nemoteno delovati.

— Veliko delo je bilo opravljeno na obnovi in popravilih strojev v oplemenitilnici, jet, sušilnik znamke MOHR, centrifuga, na HT aparatih in na kombinirano sušilno-razpenjalnem stroju ARTOS.

Menim, da je prav, da pohvalim in se zahvalim na tem mestu vsem

zaposlenim iz obrata oplemenitilnice, ki so sodelovali pri remontnih delih, za njihovo vestno prizadevanje in vestno opravljeno delo. Brez njihove pomoči bi ne mogli opraviti toliko dela.

Mladi in starejši vzdrževalci so prav v tem obratu pokazali in dokazali, da so sposobni opraviti dela na izpopolnjenih aparatih. Pokazali so in ponovno dokazali to, kar se od njih zahteva: znanje, delo in vztrajnost. Kljub pomanjkanju nekaterih delov menim, da je bilo delo dobro opravljeno.

— Tudi pri klima napravah v predilnici so odprli vrata od vseh kompresijskih komor, kjer je smrdelo po kislinah, topilih in barvilih.

Vsako leto je potrebno obnavljati vse tisto, kar uniči vlaga, prah, vročina in led. Veliko je za očistiti od prahu, rje in strdkov. Prav tako je vsako leto potrebno vse te naprave zaščititi pred imenovanimi pojavi. Fantje in eno dekle so bili vsemu temu kos. V soboto smo opravili vodni preizkus; z nedeljo na ponedeljek bo naprava že obratovala, da bo v ponedeljek dovolj vlage in temperature v predilnici.

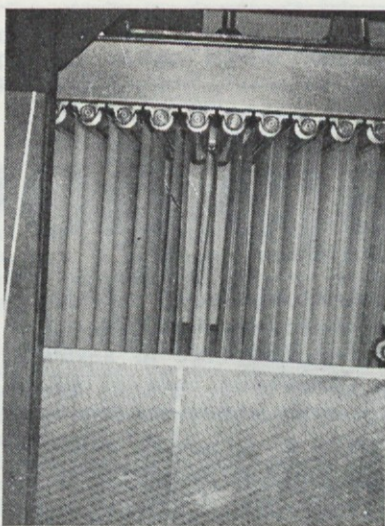
Da bom pravičen do vseh, tudi »nabava je klapala«, aparat za brezalkoholnimi napitki je bil dobro založen te vroče dni in malice so bile dobre.

Na koncu bi se rad ponovno zahvalil vsem, ki so sodelovali posredno in neposredno pri remontu. Nihče v naši družbi danes ne more živeti na ramah drugega, da bo v danem primeru nekdo sam praznil vagon premoga, drugi pa se pod krinko izgovorov izmikal takemu delu. Za take pri nas ni prostora!

Izredno sem zadovoljen z ostalimi delavci, ki so marljivo in vestno opravljali naloge brez zapletov, ki so jih bili vajeni.

Proizvodnja je stekla, lažje bomo obratovali do prihodnjega leta, manj bo zastojev.

M. Slapšak

Vhodna komora artosa

Delo v obratu kovinskih konstrukcij

USTANOVLJENA STANOVANJSKA ZADRUGA

Dne 25. 7. 1979 so se v sejni sobi delovne organizacije zbrali na ustanovitvenem sestanku stanovanjske zadruga predstavniki oz. združniki iz delovnih organizacij Lek — TOZD Kemija Mengeš, Papirnice Količevo, Slovenijales Radomlje in Induplati Jarše. Sestanku so prisostvovali tudi predstavniki iniciativnega odbora za združno gradnjo, predstavniki krajevne skupnosti Preserje in predsednik IO samoupravne stanovanjske skupnosti Domžale.

Na sestanku je bilo obravnavano poročilo iniciativnega odbora o dosedanjih pripravah za združno gradnjo ter obravnavana ustanovljena pogodba ter statut navedene zadruga. Sprejeti so bili sledeči sklepi:

- ustanovi se stanovanjska zadruga Preserje o. sol. o.,
- sprejme se ustanovitevna pogodba o ustanovitvi stanovanjske zadruga Preserje o. sol. o.,
- sprejme se statut stanovanjske zadruga Preserje o. sol. o.

38 prisotnih združnikov — ustanoviteljev zadruga je s tajnim glasovanjem tudi izvolilo naslednje člane v združni svet:

- Tomo Bergant — predstavnik združnikov KS Preserje;
- Gordana Gardašević — predstavnica združnikov DO Induplati;
- Karla Kušar — predstavnica združnikov DO Induplati;
- Janez Lenček — predstavnik združnikov DO Papirnica Količevo;
- Milivoj Mladenovič — predstavnik združnikov DO Papirnica Količevo;
- Matjaž Pavlin — predstavnik združnikov DO Induplati;
- Zdravko Povšič — predstavnik združnikov DO Lek;
- Franc Puhan — predstavnik združnikov DO Induplati;
- Majda Tavčar — predstavnica združnikov DO Lek.

V samoupravno delovsko kontrolo stanovanjske zadruga Preserje o. sol. o. pa so bili izvoljeni:

- Pavle Stoimenovski — predstavnik združnikov DO Induplati;
- Marjan Pančur — predstavnik združnikov DO Papirnica Količevo;
- Andrej Merša — predstavnik združnikov DO Lek.

Združniki so sprejeli tudi sklep, da bo zadruga do konstituiranja ter vpisa v sodni register, zastopal kot v. d. poslovodnega organa, dosedanji predsednik iniciativnega odbora tov. Ingo Paš.

Matjaž Pavlin

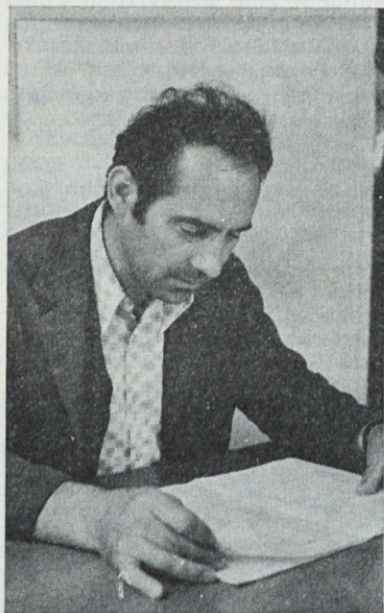
Opravljaljo nova dela

V preteklem mesecu je bilo v naši delovni organizaciji več kadrovskih sprememb. Zaradi reelekcije je bilo potrebno razpisati dela oz. naloge obratovodij OE tkalnice, predilnice, oplemenitilnice in kovinskih konstrukcij. V tkalnici in predilnici sta obratovodja nova, v oplemenitilnici in kov. konstrukc. pa sta bila ponovno izbrana že dosedanja.

V zvezi z racionalizacijo poslovanja DSSS pa so postale nujno potrebne nekatere spremembe v notranji organizaciji in sistematizaciji del oz. nalog v DSSS.

Da bi bili na tekočem z najpomembnejšimi spremembami, smo sklenili predstaviti nekatere sodelavce, ki jih sicer večinoma poznamo, vendar sedaj opravljajo druge ali nekoliko drugačne naloge.

ALOJZ PUŠLAR, vodja službe za gospodarjenje z osnovnimi sredstvi in razvoj kov. konstrukcij

Tov. Pušlar je član naše delovne organizacije od leta 1970. Je absolutno na drugi stopnji tekstilne tehnologije pri fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani (v kratkem bo diplomiral). V Induplati je prvi dve leti delal kot tehnolog v razvojnem oddelku, od novega leta 1973 pa je vestno opravljal dela obratovodje tkalnice.

V razgovoru je tovariš Pušlar povedal naslednje:

Bivši sektor za investicije in gospodarjenje, ki ga je vodil tov. Dečko, se je preimenoval v službo za gospodarjenje z osnovnimi sredstvi in razvoj kovinskih konstrukcij. Ta ostane neposredno vezana na koordinacijo poslovodnega organa, tj. formirana kot štabna funkcija direktorja.

Služba v glavnem vključuje vse naloge in opravila bivšega sektorja, dodatno pa opravlja še nekatere naloge, kot na primer varstvo pri delu. Tako so v okviru te službe sistematizirana naslednja dela oz. naloge:

- vodja službe,
- vodja službe varstva pri delu,
- projektiranje in nadzor elektro del,
- konstruktor I,
- konstruktor II,
- referent za investicije in vzdrževanje,
- referent za osnovna sredstva.

V glavnem naša služba skrbi za vse posle okrog investicij, pripravlja dokumentacijo za investicije, od načrtov do naročil in montaže. Skrbi tudi za investicijsko vzdrževanje, od stavb do strojev, naprav in večjih posegov. Če se odločimo v DO za kakšna večja naročila, moramo v naši službi pripraviti predračune, navezati stike z zunanjimi izvajalci, nadzirati njihovo delo. Če bi gradili kakšno novo stavbo ali adaptirali staro, moramo poskrbeti za lokacijska in gradbena dovoljenja, gradbene načrte, poiskati izvajalca, kontrolirati delo izvajalcev, sploh zasledovati vse v zvezi s tem.

Drugo področje pa je razvoj kovinskih konstrukcij za razne večje šotore, bazene, vseh izdelkov iz težkih plastificiranih tkanin. Pri tem sodelujemo s pripravo dela in oddelkom za kovinske konstrukcije.

Tretja naloga pa je varnost pri delu. Na tem področju pa skrbimo za izvajanje predpisov iz varstva pri delu, za ateste pri strojih, za zaščitna oblačila in vse v zvezi z varstvom pri delu.

V glavnem je dela ogromno in čaka nas veliko nalog. Pri vsem tem upam, da bomo dela v redu opravljali, to bodo pa kasneje pokazali rezultati. Naš delovni »tim« je dober, imam mlade, ambiciozne sodelavce, ki so pridni in prav gotovo bomo lahko veliko naredili.

ISMETA NIKOLIĆ, vodja službe varstva pri delu

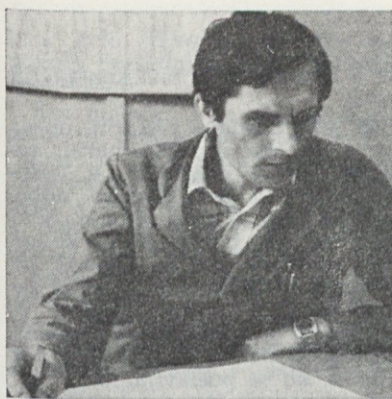
Tovarišica dipl. ing. Ismeta Nikolić

Tovarišica Nikolićeva je v naši DO zaposlena dve leti. Je diplomirana tekstilna inženirka in je do sedaj opravljala dela oz. naloge vodje službe za proučevanje in analizo dela.

V razgovoru je povedala: Šele začenjam pri teh delih in težko kaj konkretnega povem. Glede na novo delovno okolje se dobro počutim. Vsaka sprememba, pravijo, je dobra. Z novima sodelavcema, ki sta z mano v pisarni, se dobro razumem. Pravzaprav sploh nista nova, saj sem s tov. Pircem in tov. Marinškom že prej uspešno sodelovala v razvojnem oddelku in to na področju razvoja kov. konstrukcij, na področju analize dela, delovnih norm itd.

Od svojega predhodnika (tov. Zupana) sem dobila vse lepo urejeno, tako da sem večino dokumentov in materialov s področja varstva pri delu brez težav že pregledala. Potrudila se bom, da bom kar najbolje opravljala svoje naloge in upam tudi, da mi bo predhodno znanje dobro koristilo.

PAVLE STOIMENOVSKI, vodja priprave dela v tehničnem sektorju
Tovariš Stoimenovski je član naše DO od 1976. leta. Je diplomirani tekstilni inženir in je do sedaj op-

Tovariš dipl. ing. Pavle Stoimenovski

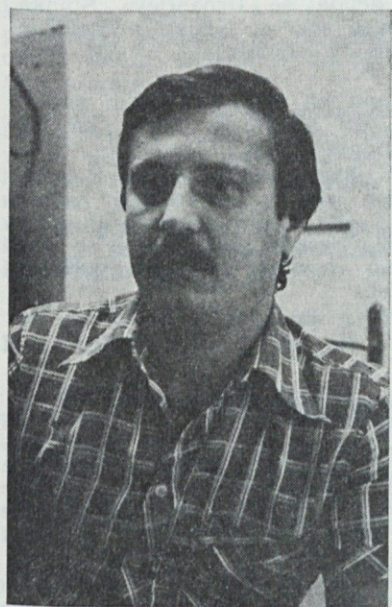
opravljal naloge tehnologa v razvojnem oddelku. Zlasti se je ukvarjal z razvojem novih izdelkov za težko konfekcijo, kot so zračne hale, koridorji, bazeni itd.

Tov. Stoimenovski je povedal:

Na novem delovnem mestu se dobro počutim, sicer pa niti glede dela niti glede novih delovnih prostorov ni tako velikih sprememb. Pisarna je le sosednja, v njej pa smo trije — poleg mene še šef tehničnega sektorja, tov. Jeraj in tov. Duša Česnikova, referent za šifranje. Kar pa zadeva delovne naloge, bom določene stvari s področja razvoja še vedno opravljal (razvoj zračnih hal, koridorjev itd.), seveda bom pa še dodatno opravljal nekatere naloge v zvezi s pripravo dela za proizvodne TOZD.

Ker šele začenjam, bi težko kaj drugega povedal. Mogoče kasneje.

MATJAŽ PAVLIN, vodja kadrovske službe v kadrovsko-organizacijskem sektorju

Tovariš Matjaž Pavlin

Tovariš Pavlin je v naši DO zaposlen od 1976. leta in je dosedaj opravljal naloge tajnika organov upravljanja.

Tovariš Pavlin je povedal:

Opravljanje del vodje kadrovske službe mi ni čisto novo, ker že nekaj mesecev opravljam te naloge, s tem da so moji sodelavci prevzeli del nalog z mojega področja dela. Do tega je prišlo predvsem zaradi boljše organizacije dela v kadrovskega sektorja. Obilica dela v zvezi s kadrovskimi, stanovanjskimi, socialnimi zadevami, vprašanja ljudske obrambe, varstva premoženja in podobno zahteva, da so te naloge ažurno opravljene. Seveda je bilo nujno potrebno ta dela na novo sistematizirati, prav tako pa na novo sistematizirati moja prejšnja dela, ki so se povezala s področjem informiranja kot dela referenta za informiranje in samoupravljanje.

Delovnih nalog je veliko, zahteve delavcev različne, toda vseeno upam, da bom svoje delo v redu opravljal.

JANEZ KOTNIK, obratovodja OE tkalnica v TOZD Proizvodnja

Tovariš Janez Kotnik

Tovariš Kotnik je zaposlen v naši delovni organizaciji že enajst let. Ves čas je opravljal dela mojstra v obratu tkalnice in po opravljeni srednji tekstilni šoli v Kranju pridno nadaljeval študij na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani.

Tovariš Kotnik je povedal:

Trenutno sem kot novinec, čeprav sem v tkalnici doma. No, vse mi je ni novo, sama organizacija pa. Za začetek kar gre in sem zadovoljen. Vendar pa je prekmalu, da bi kaj več povedal. To bom lahko kasneje.

Pred seboj imam še tri izpite in diplomu. Studiram v glavnem ponoci, zato pa mi je za nekatere izpite zmanjkalo časa. Predvidevam, da bom konec zimskega semestra diplomiral.

Urednica

mladim

V CELJSKI METKI

V METKI izdelujejo v glavnem posteljno perilo in blago za srajce. Po krajši predstavitvi smo pričeli z ogledom tkalnice. V vsej tkalnici imajo približno 300 strojev, od tega je 250 TTM listovk, ostali pa so žakardi in GF. Na teh strojih tkejo vzorčasto in gladko blago, ki ga nato barvajo in kosmatijo ali pa tiskajo. Barve uvažajo, s čimer imajo tudi nekaj problemov.

Kot pri nas je tudi tu zaposlena večinoma ženska delovna sila. Delo še vedno poteka v treh izmenah, kar predstavlja enega od vodilnih problemov v tej tovarni.

Po ogledu tkalnice smo si ogledali tudi postopek kosmatenja rjuh. Barvarna, škrobilnica in pripravljalnica so podobne našim in jih ne bi posebej opisoval.

Tovarna je v celoti zelo raztresena, zato je zelo problematičen notranji transport.

Po ogledu oddelkov smo se držali na dvorišču, kjer smo se pozanimali za njihovo prodajo in izvoz. Povedali so nam, da gre največ blaga za domače potrebe, in sicer so pogodbeno vezani s tovarno konfekcije »Mura«.

Zanimali so nas tudi osebni dohodki delavcev. Tu tkalke zaslužijo skoraj enako kot pri nas (okrog 6500 din), vendar moramo upoštevati 3-izmensko delo. Glede vprašanja prehrane delavcev pa ni bilo pritožb, kajti vse tri izmene dobijo toplo malico.

Končno smo se pozanimali še za delovanje njihovih mladincev. Le-ti zastopajo tovarno v nekaj športnih dejavnostih, naj omenim šahiste nogometaše in gasilce. Deluje tudi planinsko društvo.

No, in ko že nismo imeli več vprašanj, smo povabili njihove mladince, da bi si ob priliki ogledali našo tovarno, se zahvalili vodiču in se poslovili. V tovarniški trgovini smo nakupili še nekaj blaga, nato pa se veseli napotili naprej.

Brane Peterka

Poškodbo pri delu prijavitite pri inž. Nikoličevi, vodji službe varstva pri delu (bivše pisarne OE vzdrževanje — stopnice ob mehaničnih delavnicah).

Gremo, gremo – nazaj nas več ne bo ...

V že dolgo ne tako prijetnem vzdušju so se 12. julija od naše delovne organizacije poslovili letos upokojeni delavci iz TOZD Proizvodnja, TOZD Konfekcija in Delovne skupnosti skupnih služb.

V TOZD Proizvodnja so se upokojili: **MARIJA OREHEK, IVANKA KURENT, MILKA GOJAK, MARIJA BAKAN, MARIJA ALEŠOVEC, FRANCA LAUTAR** in **KATI BURGER**.

V TOZD Konfekcija: **MARIJA MARAVIČ** in **VIDA ŽITKO**.

V DSSS: **MARIJA PRIVILEGIO, IVANKA SRŠEN** in **BORISLAVA CERAR**.

Osem letošnjih upokojenk

Po pozdravu in uvodnih besedah, v katerih je tovariš Ingo Paš, šef kadr-org. sektorja, prenesel pozdrave in zahvalo direktorja, ki se srečanja ni mogel udeležiti, in se za ves trud in požrtvovalnost v teh dolgih letih upokojencem zahvalil tudi v svojem imenu, je kmalu zaživelo prijetno in toplo prijateljsko vzdušje. Kot na takih srečanjih pred tem, so dolgoletni sodelavci obujali spomine, prijetne in žalostne, a najraje so se spominjali tistih šaljivih, tistih, ko so si v šali nekoliko privoščili tudi svoje nadrejene in takih, ki jih počneš samo, ko si mlad. Po prigrizku in napitku se je razlegla tudi domača pesem: »... gremo, gremo, nazaj nas več ne bo...« Tu in tam se je pri tem utrnila solza, ki jo je spet posušil razposajeni smeh in vselejša pesem.

Na poslovilnem srečanju jih je bilo osem, za Konoplan pa so povedale:

MARA ALEŠOVEC

Imam 38 let delovne dobe. V Induplati sem delala 22 let. Prva leta sem delala na mikalnem in česalnem stroju, zadnjih štirinajst let pa kot spremljevalec dvigala v predilnici.

Ko so pričeli prodajati stare mikalnike, sem bila zelo žalostna in sem jokala. Po preureditvi stare predilnice nisem več šla k strojem, ampak sem pričela delo pri dvigalu.

Tovarno zapuščam z lepimi spomini; vsakdo ima seveda svoje prijetne in neprijetne doživljaje. Z ljudmi pa sem se dobro razumela.

Sedaj skrbim za stanovanjski blok, kjer stanujem in ne bo mi dolgčas, še posebno, ko imam še nedoraslega sina.

VIDA ŽITKO:

Dvaintrideset let sem delala v Induplati. Dvajset let pri križno previjalnem stroju v motovilnici, še v stari predilnici. Ostalih dvanajst pa sem delala v konfekciji. Nazadnje sem delala v Mengšu, najprej pri tov. Pungerčarjevi, potem pa pri tov. Majdiču. Pomagala sem, kjerkoli je bilo kakšno delo.

V teh letih je bilo res veliko dogodkov, žalostnih in veselih. Kaj bi pravila ... ne vem ...

S sodelavkami smo se dobro razumele.

Vse jih zelo lepo pozdravljam.

MARIJA MARAVIČ:

Zadnji dve leti sem delala kot šivilja v Mengšu, prej pa še 6 ali

7 let v Jaršah, ko je bila konfekcija še tam.

Prej sem delala v tiskarni, nekaj časa v tkalnici in prejemarni, začela pa sem v predilnici. V Induplati imam 28 let delovne dobe, delala pa sem še prej drugje. Sem upokojena kot borka NOV. Vedno ni bilo »luštno«. Bili so žalostni, pa tudi veseli dogodki. Ponavadi se žalostnih kasneje ne spominjamo radi oziroma se jih nočemo spominjati. Sploh pa ne na tak dan kot je danes, ko se poslavljamo.

Sodelavkam želim, da bi bile zdrave in pridne, da bi tudi one čimprej dočakale upokojitev in, da bi bile med seboj bolj kolegialne.

MARIJA PRIVILEGIO:

V Induplati sem delala 30 let in 4 mesece, dnevov pa ne bom štela! Enaindvajset let sem bila v tkalnici, devet let pa v skladišču gotovih izdelkov pri tovarišu Veidru.

Z delom sem bila kar zadovoljna vsa leta, malo manj s plačo. Lahko bi napisala za celo knjigo spominov. V glavnem s službo nisem imela problemov.

V tkalnici je bilo zelo »luštno«. Od starejših delavcev v nekdanji tkalnici ni nihče tako dolgo zdržal pri štiristrojnem sistemu kot jaz.

Tudi v skladišču, kamor sem prišla delat iz zdravstvenih razlogov, sem se v redu počutila. Le plača je bila manjša. Zato je tudi pokojnina manjša. Ko je bila kriza in so ljudje precej odhajali, smo imeli stanek in so nas prosili, naj ne hodimo stran, da bodo uredili tako, da bo vsaj pokojnina boljša. No, pa ni bilo nič iz tega, vsaj pri meni ne.

O, drugače pa je bilo prav »luštno« v skladišču, posebno še, ko je delala še Urbanjeva Stanka. Takrat smo se veliko presmejale. Rada se spominjam svojih sodelavcev.

Lepo jih pozdravljam in naj se me kaj spomnijo. Želim jim veliko dobre volje.

V pokoju pa mi ne bo dolgčas. Imam vrt in veliko rož, vrtnic, pa 8 vrst fuksij. O, rože so moje veliko veselje. Med njimi se spočijem, pozabim na slabo voljo in skrbi.

Pa ne zamerite, če kaj preveč rečem, saj ne mislim slabo!

IVANKA KURENT:

Vsa delovna leta v Induplati, dvajset let, sem preživela v tkalnici. Kot tkalka sem delala 15 let (pet let v Tosami), zadnjih deset let pa sem delala kot malerka.

Nimam nobenih pripomb. Vsa leta sem se dobro razumela s sodelavci. Tudi z mojstri in nadmojstri nisem nikoli prišla navz-

križ. Zelo težko pa je bilo delati ponoči. Še sedaj se »nočnih« nerada spominjam.

Kot malerka sem popravljala napake in pretrge pri strojih in na žalost je bilo vedno veliko dela. Zelo važno je, da si v dobrem odnosu s sodelavci. K nobeni tkalki, k nobenemu stroju ne k mojstru nisem šla s težkim srcem.

Sedaj imam v pokoju še dovolj dela. Imam velik vrt z veliko rožami, ki so moje največje ljubljence. Predvsem pa imam dva vnuka, ki mi bosta tudi v veliko veselje.

Pozdravljam cel kolektiv, predvsem pa ATR tkalnico. Sem pa tja jih grem še obiskat, ko imam blizu do tovarne.

FRANCKA LAUTAR:

V Jarše sem prišla 19. aprila 1948. leta, upokojila pa sem se 29. maja 1979. Vsa leta v Induplati sem delala v tkalnici. Bila sem vezalka, popravljala sem tudi karte za žakarde, nazadnje pa sem bila 8 let vdevalka. Kot vdevalka sem vdevala niti za vzorce, delala pa sem tudi malerska dela, če je bilo potrebno. Popravljala sem zamešane, strgane niti in drugo.

Z delom sem bila zelo zadovoljna. S sodelavkami smo se izredno razumele. Bila sem najstarejša med njimi in so me imele za mamo. Mislim, da so me imele rade. Jaz jih imam zelo rada, vse. Tudi če sem prišla v tovarno slabe volje, sem se tukaj razvedrila. Vedno smo se o vsem pogovorile, si zaupale, vendar sem jim pravila, da ko bo prišel moj zadnji dan med njimi, jim ne bom povedala. Pa mi niso verjele. No, potem pa je res prišel zadnji dan in vsem nisem mogla reči, da grem. Od vseh se nisem mogla posloviti. Bilo mi je prehudo. Nekatero so me razumele, vse pa tudi ne. Joj, tako lepo poslovilno pismo so mi napisale, v osmih verzih. Vsakokrat, ko ga berem, moram jokati.

Oh, v pokoju pa mi ni dolgčas. Če imaš veliko družino, imaš vedno veliko dela. Ne manjka se ga! V hiši nas živi osem, drugi teden pa nas bo devet! Imam tudi velik vrt. Dolgčas mi res ne bo, pogrešam pa tisto družbo v tovarni, v kateri sem bila vsak dan.

KATI BURGAR:

V tkalnici sem delala 15 let. Ko pa so prišli v tkalnico novi stroji, sem začela delati v prejemarni in sem tam delala 11 let. V tkalnici sem še delala damast, serviete, šotorsko platno. To sem šla nerada iz tkalnice!

Potem pa sem se tudi v prejemarni navadila in se navezala na sodelavke.

Pozdravljam jih in jim želim vse najboljše v prihodnjih letih.

MILKA GOJAK:

Dvajset let sem delala v prejemarni. Začela pa sem kot čistilka v tkalnici in sem to delo opravljala 3 mesece. Bila sem pridna, in tovariš Jerovec ter tovariš Ukmar in še nekateri so me pohvalili, da sem vestna delavka in so predlagali, da bi lahko delala v prejemarni. Takrat sem dobila še neko alergijo po vsem telesu in tako so me res premestili v prejemarno. Zelo dobro sem se razumela s sodelavkami. Vse so bile zelo pridne.

Od vseh nadrejenih pa sem se bala samo tov. Jeraja. Pred njim sem imela velik respekt. Ne vem zakaj, saj je bil dober in je sploh zelo v redu človek. Spominjam se, da smo se včasih v tovarni našemili za pusta, in nekoč me je tov. Jeraj tako srečal v obratu. Ni mi bilo ravno najlažje pri srcu, ko mi je rekel, naj se preoblečem, vendar nisem precej šla. O, včasih so bili res heci!

Prosim, lepo pozdravite moje sodelavke, še posebno tov. Funtkovo Vero. Za zelo lepo darilo pa jim bom hvaležna vse življenje.

Urednica

Vzгляд naj bo

V obratu kovinskih konstrukcij v TOZD Konfekciji Radomlje dela tovarišica PAVLA VESEL. Montira, sestavlja, privija različne nosilne cevi oz. ogrodja za turistične in druge šotore. Pri svojem delu je vestna, pridna in vedno nasmejana. Tako je že trideset let. Vseh trideset, veselih in žalostnih, je prispevala k razvoju Induplati.

Doma je v Trzinu in se na delo in z dela vozi z avtobusom.

Takole je pripovedovala:

Kaj bi govorila o sebi saj sem že lani ob tridesetletnem jubileju vse povedala!

Trideset let delam že ves čas v Induplati. Začela sem v mokri predilnici, saj veste, kako je bilo tam... Ja, osemnajst let sem delala v mokri... Potem sem pa prišla v oddelek kovinskih konstrukcij, kjer sem še sedaj.

Z delom sem zadovoljna, edino vožnja je problem. No, pa sedaj, ko so spremenili vozni red primestnih avtobusov, je zame kar v redu. Nič več mi v Domžalah ni treba presedati, saj vozi avtobus čez Vir in Radomlje.

Delo imamo normirano. Za vsak šotor in za vsako vrsto palic imamo posebej normiran čas izdelave. Če je bolj velika palica (kov. cev) in če ima manj sestavljenih elementov je norma nižja. Npr. montaža stojne cevi pri šotoru Krk ali Izola je norma 90 kom. na uro (ker je samo dvodelna palica). Pri bolj kompliciranih montažah, kjer gre za montiranje več elementov

AKTIVNOST V JUNIJU

Mladinci smo imeli dne 20. 6. 1979 sestanek OO ZSMS za TOZD Proizvodnja in DSSS. Naslednji dan pa so ga imeli tudi mladinci v TOZD Konfekcija. Dogovorili smo se dokončno za skupno ekskurzijo in izlet ter vse potrebno v zvezi s tem. Plan dela za junij in julij bo dopustniški. Reševali bomo le tekoče probleme in pristopili k akciji o usmerjenem izobraževanju in akciji NNNP v sklopu delovne organizacije.

V juniju smo se redno udeleževali vseh posvetov vodstev DPO za omenjene akcije pri OK Domžale. Skrbimo tudi za redna poročila in stik z Občinsko konferenco Domžale, saj smo vključeni v akcijo »najboljša OO ZSMS«.

Za prejeto pomoč (finančno) pri organizaciji ekskurzije se delovni organizaciji zahvaljujemo in v jeseni obljublamo novo delovno akcijo.

Mladina

Tovarišica Pavla Vesel

pa je norma nižja (npr. 25 kom/h). Delamo pa za turistične šotore in za šotore za posebne namene. Trenutno izdelujemo turistične.

Ja, bliža se že kolektivni dopust. Se veselim, pa ne vem kako. Na morje ne grem, ker mi ne prija. Veliko raje grem v hribe. 30. julija se prične kolektivni dopust, pa bom tistih 14 dni kolektivnega podaljšala še za nekaj dni, saj sem svojega dopusta izkoristila samo en dan. Koncem avgusta so zrele maline, pa jih bom šla obirat na Špik (nad Trojanami). Upam, da bo lepo.

Urednica

Premišljeno razporejanje časa počitka povečuje produktivnost

Dodatni čas:

Če bi normo določili tako, da bi upoštevali samo tehnološki in pomožni čas, se pravi, da bi normalni samo izdelavni čas in to uporabljali v proizvodnji, bi se zgodilo naslednje: delavec norme ne bi mogel doseči ali samo z dodatnim povečanim naporom. Razlog je v tem, ker obstaja v teku intervala enega delovnega dne čas, ko delavec ne dela, vendar ne po svoji krivdi, temveč zavoljo vpliva okolice na delo. Da bi se takšnim izgubam časa izognili, je treba izdelavnemu času dodati čas, ki ga bomo uporabili kot nadomestilo za izgube na času. Temu času pravimo DODATNI ČAS.

Dodatni čas
Koeficienti

Kn — utrujenosti:

- breme, ki ga je treba obvladati
- položaj telesa
- monotonija dela

Ka — vpliv okolja:

- temperatura zraka
- relativna vlažnost zraka
- onesnaženost

Kd — dodatni:

- predpisani počitek
- osebne potrebe
- organizacijske izgube

Prva dva koeficienta dodatnega časa Kn in Ka imenujemo stalna koeficienta, ker sta odvisna samo od vrste dela in okolice, v kateri se to delo opravlja in od porabe energije človekovega organizma, za določeno delo. Za njihovo določa-

nje lahko uporabimo podatke, ki so jih dobili na inštitutu za raziskovanje PSIHOFIZIOLOGIJE dela.

Dodatni koeficient (Kd) nazivamo spremenljivi, ker se spreminja ne samo od tovarne do tovarne, temveč tudi od oddelka do oddelka v isti tovarni. Spremembe so tudi med delovnimi mesti, kot tudi na samem delovnem mestu pri izdelovalnem času. Za vsak oddelek ali za delovno mesto ga moramo določiti posebej, občasno ga moramo tudi kontrolirati. Ugotavljanje dopolnilnega koeficienta dodatnega časa lahko izvršimo s sliko delovnega dne ali z metodo trenutnih opažanj.

Utrujenost zaradi nepravilne držbe telesa

Najbolj naravni položaj telesa pri delu je stoječi ali sedeči položaj. Pri vseh drugih položajih je poraba energije večja. Najprimernejši položaj je sedeči, ker porabi človek v tem položaju le 5% več energije kot pri ležečem položaju oziroma pri ležanju. Stoječi položaj zahteva večje statično napreznje mišic in je zato poraba energije večja za 10—15%.

Pri klečanju, pripogibanju in čepenju je poraba energije še znatno večja. Z analizo so ugotovili, da je poraba energije v pripognjenem položaju večja za 50—60% kot pri ležanju. Pri izvajanju kakršnegakoli dela je treba misliti na najmanjše statično napreznje pa tudi na izmenično statično obremenitev mišic. To pomeni, da je potrebno predvideti, če je mogoče, da opravlja delavec svoje delo na delovnem mestu izmenično v sedečem in stoječem položaju.

Utrujenost zaradi monotonije pri delu

Prva dva faktorja ponazarjata fizično utrujenost, medtem ko ustvarja monotonija pri delu mentalno utrujenost. Pri mentalni utrujenosti se lahko pojavijo primeri otopitve kot posledica velike pozornosti in koncentracije možganov ter nervoze napetosti posameznih živcev.

Redno ponavljanje določenih gibov v delovnem času ustvarja s svojo enoličnostjo pojav monotonije, kompleksni občutek dolgočasje, zasičenosti in nelagodja. Do večjih premorov med delom zaradi tega pojava ne bi prišlo, če bi monotonijo razbili s tem, da bi v delo vnesli nekatere spremembe.

Monotonijo izzovejo najlažje polavtomatizirana dela medtem ko lahko delavec pri avtomatiziranem delu misli na druge stvari ali se celo med delom pogovarja s sodelavci.

Primeri monotonije pri delu:

— če se delo opravlja tako, da so vedno zaposlene iste mišice ali skupine mišic,

— če mišica ali skupine mišic delajo več kot 50% trajanja delovnega ciklusa,

— če iste mišice ali skupine mišic delajo v nekaterih primerih dalj kot 8 minut,

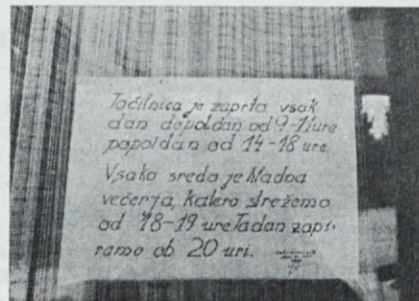
— če je celotni cikel dela krajši od 16 sekund.

Monotonijo lahko odstranimo v delovni okolici s spremembo delovnih nalog v trajanju delovnega časa s spremembo delovnih mest, z uvajanjem glasbe itd.

Dom INDUPLATI v Umagu, julija 1979

Nič nas ne sme presenetiti, niti takšen napis na restavracijskih vratih našega počitniškega doma v Umagu

KOEFICIENT UTRUJENOSTI

Med faktorji, ki vplivajo na zmanjšanje delovnega učinka, je tudi faktor utrujenosti. Upoštevati ga moramo pri izračunu norme tako, da kompenziramo manjši učinek delavca, ki nastopi zaradi telesnega ali duševnega napora delavca v teku dneva. Vemo, da vsako delo utruja in tako delavec potroši več energije, če želi ohraniti prejšnji tempo dela. Vendar se lahko poraba energije poveča le do določene meje; v nobenem primeru ne smemo pretiravati, ker bi v takem primeru sledila izčrpanost delavca. Tako porabi mnogo več časa za ponovno usposobitev, kot če bi počival sistematično. Zato je treba delavca privajati na sistematični počitek, da bi lahko zdržal normalni tempo dela v delovnem dnevu. S koeficientom utrujenosti zajamemo tudi faktorje, ki povečajo utrujenost. Ti so:

- utrujenost, ki nastane pri izvrševanju naloge,
- utrujenost, do katere pride zaradi nenormalnega položaja telesa delavca pri delu in
- utrujenost, ki nastane zaradi monotonega načina opravljanja dela.

Utrujenost zaradi opravljanja delovne naloge

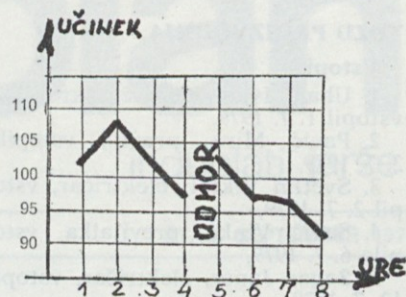
S fiziološkega vidika je utrujenost skupek karakterističnih biokemijskih in funkcionalnih sprememb, ki nastanejo v organizmu

pri delu in ki poslabšajo njegovo funkcijo. S psihološkega stališča je utrujenost kompleksno doživetje nelagodnosti, mlahavosti, brezvoljnosti in včasih tudi izčrpanosti.

Razlikujemo dve vrsti utrujenosti, in to telesno utrujenost in mentalno utrujenost. Pri telesni utrujenosti nastopijo primeri utrujenosti in izčrpanosti kot posledica dinamične obremenitve mišic. Ne poznamo pa nobene delovne operacije, pri kateri aktivna, trajna obremenitev določenih mišic ne povzroča utrujenosti. Če pride do prekinitve pri delu posameznih mišic, ki nastanejo zaradi dela samega, je nujno, da odstranimo znake utrujenosti, torej pojavljajo se presledki pri delu in je zatoj nujno potreben počitek. V nasprotnem primeru pride do preutrujenosti in pogostih premorov pri opravljanju delovne naloge. Ta pogostost je pogojena z velikostjo vnaprej določenega učinka. Vemo, da ni dela, pri katerem ne bi bil potreben premor, in da se najmanj 10 % predvidenega delovnega časa porabi za te kratke časovne presledke, od katerih posamezni ne trajajo dalj kot pol sekunde.

Krivulje dela, ki nam ponazarjajo razmerje med delovnim učinkom in trajanjem dela (različne so pri različnih nalogah) so na začetku običajno v porastu, vendar kasneje postopoma upadajo, v kolikor ni med delom zahtevanega premora. Na koncu izmene te krivulje običajno hitro padejo.

Diagram:

Iz diagrama je razvidno naraščanje in upadanje učinka z ozirom na čas trajanja dela. Očitno je, da na krivuljo dela ne vpliva samo utrujenost, ampak tudi privajanje na delo ter začetni in končni elan.

S poenostavitvijo dela, z analizo načina dela ter z uvedbo boljšega in lažjega načina opravljanja dela, lahko mnogo pripomremo k zmanjšanju utrujenosti delavca pri delu. Tako zmanjšamo tudi koeficient, ki ga priznavamo delavcu pri izvrševanju dela.

Dipl. ing. Ismeta Nikolić

Dalje prihodnjič

NAS PODLISTEK

Mesto in vloga marketinga v SFRJ

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

Razvitost tržnih aktivnosti je različna glede na gospodarske panoge, velikost OZD in razpoložljiv kader.

Organizacija trženjskih funkcij v OZD s področja poslovanja s kratkoročnimi potrošnimi dobrinami je slaba. Te funkcije so bolj ali manj zaenkrat razvite le na papirju. Obstaja le koordinacija nabavne funkcije za trgovinske OZD v okviru SOZD. Težave pri večji uveljavitvi trženjskih funkcij povzročajo premalo definiran status DSSS in SOZD pa tudi način financiranja DSSS. Kljub temu je moč reči, da je marketing koncepcija še najbolj uvedena v industrijskih proizvodnih OZD s tega področja (posplošitev!).

Na področju poslovanja z dolgotrajnimi potrošnimi dobrinami se OZD zavedajo potrebnosti opravljanja vseh trženjskih funkcij, vendar nimamo v razpoložljivem referatu zadosti osnov za oblikovanje ugo-

tovitev o stanju razvitosti trženja v njih.

Na področju poslovanja z reprodukcijskimi in investicijskimi dobrinami tudi ni sodobne tržne usmerjenosti ob častnih izjemah. Sektorji tržišstva v teh OZD so še vedno pastorki, ki se jih druge funkcije OZD ne poslužujejo resneje. Kadrovska struktura v tržnih službah je šibka in nekreativna. Ekonomska propaganda se izvaja občasno in nesistematično. Sinhronizirane akcije v zvezi z uvajanjem izdelkov so redke. Težave pri uveljavljanju marketing koncepta povzročajo problem delitve funkcij trženja na TOZD, DO in SOZD ob hkratni zagotovitvi njihove integritete pa tudi obstoječa miselnost in pripravljenost za kakovostne premike je ovira.

Tam, kjer so teoretična spoznanja že uspeli prenesti v prakso, kjer so uspeli razviti trdno sodelovanje z znanstvenimi institucijami in kjer so dali posebni poudarek inventivno-inovacijskim procesom, razvijajo

jo tržno prilagojene proizvodne programe, ki zagotavljajo kontinuiteto razvoja in vodilno pozicijo OZD na trgu. Te rezultate seveda daje dodatno še povezava marketinga z ostalimi službami v OZD. Na področju reprodukcijsko-investicijskih dobrin je videti, da so še posebej tesne povezave inventivno-inovacijskih dejavnosti z marketingom bistveni dejavniki propulzivnosti OZD (posplošitev!).

Potrošnja je še vedno najslabše organizirana faza družbene produkcije. Čeprav imamo na papirju svete potrošnikov v polovici krajevnih skupnosti v Sloveniji, le-ti še premalo vedo, kako je treba varovati interese potrošnikov in sodelovati z OZD. Vzrok za tako stanje je tudi neenotnost v mnenjih in pogledih na raznih ravneh na vlogo in obliko organiziranosti potrošnikov.

(Dr. Daniel Pučko,
osnutek za razpravo
Povzela C. Črne, dipl. ing.

obvestila iz kadrovske službe

TOZD PROIZVODNJA

Vstopi:

1. Uhan Ivan, pomoč. škrobilca, vstopil 1. 7. 1979,
2. Pavić Mira, previj., vstopila 2. 7. 1979,
3. Svetlin Viktor, električar, vstopil 2. 7. 1979,
4. Savič Vinka, previjalka, vstopila 6. 7. 1979,
5. Zagar Janez, električar, vstopil 12. 7. 1979,
6. Cerar Anton, not. tran. v pripr., vstopil 18. 7. 1979.

Izstopi:

1. Pantelič Vera, čišč. prost., izstopila 30. 6. 1979,
2. Murič Vahida, tkalka, izstopila 7. 7. 1979,
3. Petrovič Milanka, tkalka, izstopila 13. 7. 1979,
4. Ilič Vera, tkalka, izstopila 13. 7. 1979,
5. Bajramović Zahida, tkalka, izstopila 13. 7. 1979,
6. Horvat Jože, mikanje, izstopil 12. 7. 1979,
7. Horvat Branko, pom. mojstra, izstopil 16. 7. 1979,
8. Repnik Janko, adjustiranje, izstopil 27. 7. 1979,
9. Zagar Janez, električar, izstopil 31. 7. 1979.

TOZD KONFEKCIJA

Vstopov ni bilo.

Izstopi:

1. Maravič Marija, šivilja, upokojena 31. 7. 1979,
2. Žitko Vida, del. v konf., upokojena 31. 7. 1979.

TOZD MALOPRODAJA

Vstop:

1. Sajić Milica, šivilja v prodaj. Beograd.

TOZD RESTAV. IN POČITNIŠKI DOMOVI

Vstopov ni bilo.

Izstopi:

1. Kramberger Martin, konec vaj. dobe, izstopil 30. 6. 1979,
2. Horvat Katarina, pom. v kuh., izstopila 31. 7. 1979.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Vstop:

1. Zupan Helena, odprema blaga v sklad., vstopila 2. 7. 1979.

Izstopi:

1. Sršen Ivanka, administrator v kadr., inval. upokoj. 11. 7. 1979,
2. Cerar Borislava, evid. FK in PD, upokojena 25. 7. 1979.

POROČILO O GIBANJU OD ZA JULIJ 1979

Vrednost točke za mesec julij je bila din 0,0600.

Odstotki menjajočega dela osebnih dohodkov so bili izplačani:

R-D-Z za TOZD-1 in DSSS je znašal 111 %.

R-D za TOZD-1 in DSSS je znašal 109 %.

TOZD Maloprodaja s prod. v Jaršah in Beogradu 115 %.

TOZD Restav. in počit. domovi 109 %.

TOZD Konfekcija Radomlje je znašal 109 %.

Povprečno izplačani osebni dohodki so se gibali sledeče:

TOZD Proizvodnja	din 6.000.—
TOZD Maloprodaja	din 7.495.—
TOZD Restav. in počit. domovi	din 6.710.—
TOZD Konfekcija Radomlje	din 6.109.—
Delovna skupnost skupnih služb	din 8.411.—

Pregled osebnih dohodkov za mesec julij za delo v polnem delovnem času, ob normalnih delovnih pogojih in polni oceni zahtevnosti del oz. nalog:

Razred	TOZD Proizvodnja					TOZD Ind. p.	TOZD Rest.	DZOJ Konf.	DSSS
	pred.	prep.	tkal.	oplem.	vzdr.				
3500—4000	2							6	
4000—4500	8	3	9	1				10	3
4500—5000	19	13	14	14	1	1		34	9
5000—5500	18	25	67	12	3		5	78	9
5500—6000	15	42	59	20	5		3	35	12
6000—6500	9	15	28	16	10		4	31	14
6500—7000	3	3	8	8	8	11	4	20	9
7000—7500	1	3	6	8	4		3	7	21
7500—8000	4	1	14	4	4	3		3	15
8000—9000	2	2	9	8	5		1	15	11
9000—10000	2	1	1	1	2		1	3	21
nad 10000	1	1	1	2	1	3	1	12	38
Skupaj	84	108	216	94	43	21	22	254	162
Najnižji OD	3690	4404	4309	4437	4790	4983	5137	3661	4271
Najvišji OD	12832	19518	11848	11677	11891	13453	12567	17906	20187
povprečni OD	5689	5743	5894	6301	6934	7495	6710	6109	8411

POROČILI SO SE:

KLAKOČER SILVA, tkalka in **ORAŠCANIN HAZIM**, del. v opl.,
GJERGJEK CVETKA, previjanje, poročena **MÜLLER**,
OREHEK MILENA, korespondent, poročena **SELAN**.

Iskreno čestitamo!

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj, sem dolžna zahvaliti se predilnici za prekrasno darilo in spomin. Enako se zahvaljujem tudi Stanetu Krambergerju in njegovi ženi za pozornost.

Mara Alešovec

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi ljubega brata

STANETA LEVCA

se iskreno zahvaljujem vsem za izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se tudi sodelavkam iz kontrolnega oddelka za dar namesto cvetja.

Žalujoča sestra
Iva Ručigaj